



AUTORITATEA  
DE SUPRAVEGHERE  
FINANCIARĂ



# GHIDUL ANGAJATORULUI: Scheme de pensii ocupaționale



## 1.Scopul Ghidului

Scopul acestui Ghid constă în furnizarea de informații utile tuturor celor interesați de conceptul, mecanismul de funcționare și beneficiile pensiilor ocupaționale.

Ghidul cuprinde o serie de informații privind tipurile de scheme de pensii ocupaționale, fondurile de pensii ocupaționale, administratorii acestora, participanții la un fond, aspecte referitoare la contribuțiile, drepturile și obligațiile acestora, transferul activului personal sau încetarea plăților, precum și rolul Autorității de Supraveghere Financiară (A.S.F.) în reglementarea, autorizarea, supravegherea și controlul entităților care își desfășoară activitatea în acest domeniu.



## 2. INTRODUCERE: SCHEME ȘI FON- DURI DE PENSII OCUPAȚIONALE

Pensiile ocupaționale reprezintă o formă nouă de pensii private disponibilă în România, care se adaugă pensiilor administrate privat (Pilonul II) și pensiilor facultative (Pilonul III), alcătuiind în ansamblu sistemul de pensii private din România.

Cadrul legal care reglementează organizarea și funcționarea fondurilor de pensii ocupaționale este reprezentat de Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale (Legea nr. 1/2020), prin care s-au creat premisele pentru obținerea unei pensii ocupaționale, suplimentară, distinctă și în completarea tipurilor de pensii acordate în cadrul sistemului de pensii din România.

Această lege se aplică fondurilor de pensii ocupaționale, administratorilor de fonduri de pensii ocupaționale,

angajatorilor, depozitarilor (cu privire la activitatea de depozitare și custodie a activelor fondurilor de pensii ocupaționale), auditorilor financiari (cu privire la auditul fondurilor de pensii ocupaționale și al administratorilor acestora) și Fondului de garantare a drepturilor din sistemul de pensii private.

Inițiativa de a propune o schemă de pensii ocupaționale pentru proprii angajați aparține angajatorului.

Pentru administrarea unei scheme de pensii ocupaționale a unui angajator este necesară înființarea de către un administrator autorizat în acest scop a unui fond nou de pensii ocupaționale, sau includerea schemei propuse de un angajator într-un fond de pensii ocupaționale deja existent, după caz.

## 3. ANGAJATORUL

### 3.1. Eligibilitate

Angajatorul este persoana fizică sau juridică care poate să angajeze persoane pe bază de contract individual de muncă, potrivit Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, sau pe bază de raport de serviciu, potrivit dispozițiilor Ordonanței de

urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, sau în temeiul oricărui alt tip de contract conform căruia o persoană desfășoară o activitate generatoare de venituri asimilate salariului.

### 3.2. Inițiativa

Caracteristica principală a schemelor de pensii ocupaționale este faptul că sunt oferite exclusiv la inițiativa angajatorului, pentru proprii angajați. Astfel, angajatorul care decide stabilirea unei scheme de pensii ocupaționale pentru angajații săi, se obligă să plătească contribuții periodice către conturile individuale ale acestora, deschise la fondul de pensii ocupaționale, pe toată durata existenței raportului de muncă pe care îl are cu aceștia. La finalul perioadei de contribuție, angajații vor dispune de/vor avea un activ personal care va constitui o sursă de venit suplimentară, sub forma unei pensii acordate pe baza activului acumulat în fondul de pensii ocupaționale.

Un angajator poate să propună angajaților săi participarea la o schemă de pensii ocupaționale, prin contractul colectiv de muncă sau, în lipsa acestuia, prin contractele individuale de muncă ale tuturor angajaților, ori în temeiul unor rapoarte de serviciu sau acte de numire, după caz, în baza cărora persoana își desfășoară activitatea.

Întrucât un fond de pensii ocupaționale trebuie să aibă minimum 100 de participanți, un angajator care are mai puțin de 100 de angajați are posibilitatea să propună o schemă de pensii ocupaționale care să facă parte dintr-un fond de pensii ocupaționale deja existent, al cărui prospect permite participarea la acel fond a mai multor angajatori, fiecare cu schema proprie de pensii ocupaționale.

Pentru a stabili o schemă de pensii ocupaționale pentru proprii angajați, angajatorul contactează un administrator de fonduri de pensii ocupaționale, autorizat de către A.S.F. pentru această activitate, căruia îi prezintă schema de pensii ocupaționale pe care intenționează să o ofere angajaților săi.

Lista entităților autorizate de către A.S.F. pentru administrarea de fonduri de pensii ocupaționale se va regăsi pe pagina de internet a A.S.F. și va fi actualizată permanent.

### 3.3. Schema de pensii ocupaționale

Conform prevederilor legale, schema de pensii ocupaționale este un sistem de termene, condiții și reguli prin care un angajator participă la asigurarea unor beneficii angajaților săi, în timpul activității lor, sub forma unei contribuții la un fond, în vederea obținerii de către aceștia a unei pensii ocupaționale. Aceasta poate fi de două tipuri:

- schemă de pensii ocupaționale de tip contribuții definite, în baza căreia sumele care urmează a fi plătite ca pensii ocupaționale sunt rezultatul contribuțiilor la un fond și a câștigurilor obținute în urma investirii acestor contribuții și
- schemă de pensii ocupaționale de tip contribuții definite cu garanții – similară celei dintâi, cu mențiunea că sumele care urmează a fi plătite ca pensii ocupaționale nu vor putea fi mai mici decât garanțiile prevăzute de prospect.

Angajatorul furnizează toate informațiile privind schema de pensii.

Schema de pensii ocupaționale trebuie să conțină următoarele:

- tipul schemei de pensii ocupaționale;
- cuantumul și periodicitatea contribuțiilor;
- informații privind proporțiile de împărțire a contribuțiilor între angajator și angajat, după caz;
- metode prin care se pot efectua plăți ale drepturilor participanților;
- modalitatea de schimbare a cuantumului contribuțiilor;
- garanțiile oferite, după caz;
- informații referitoare la vesting, după caz;
- condițiile de acordare a contravalorii activului personal în caz de invaliditate, deces și deschiderea dreptului la pensie.



Pașii de urmat pentru stabilirea unei scheme de pensii ocupaționale pot fi structurați astfel:

- Angajatorul se adresează unui administrator autorizat de către A.S.F. cu o propunere de schemă de pensii ocupaționale.
- Administratorul analizează împreună cu angajatorul schema de pensii propusă de acesta. În urma stabilirii termenilor schemei de pensii și ai contractului de administrare dintre angajator și administrator, acesta din urmă se va adresa A.S.F. în vederea depunerii documentației necesare pentru autorizarea unui fond nou de pensii ocupaționale sau pentru includerea respectivei scheme de pensii în cadrul unui fond de pensii deja autorizat (în cazul în care angajatorul manifestă această opțiune sau nu are minim 100 de angajați pentru a avea propriul fond de pensii ocupaționale).
- După obținerea autorizărilor necesare, administratorul transmite angajatorului, pentru angajații acestuia, actele individuale de aderare la fond. După completare, actele individuale de aderare se transmit de către angajator, administratorului.
- Primele contribuții virate de către angajator, în contul fondului de pensii ocupaționale marchează începerea activității de administrare.



### **Clauza de „vesting”**

Un element de noutate în sistemul de pensii private din România este reprezentat de introducerea noțiunii de „vesting”. Astfel, angajatorul poate prevedea în schema de pensii ocupaționale o clauză de amânare a dobândirii de către propriii angajați a dreptului de proprietate asupra sumelor virate de către angajator la fondul de pensii ocupaționale. Această clauză, denumită vesting, se poate utiliza pe o perioadă de maximum 3 ani, obiectivul ei potențial fiind acela de fidelizare a angajaților și de diminuare a fluctuației de personal la nivelul angajatorului. La expirarea clauzei de vesting, angajatul dobândește dreptul de proprietate asupra activului său personal acumulat la fond, obținut ca urmare a contribuțiilor plătite de către angajator, cu condiția ca raportul de muncă în baza căruia se plătesc respectivele contribuții să fie încă în vigoare.

## 3.4. Participanți

Un participant la un fond de pensii ocupaționale este persoana care a semnat un act individual de aderare la fondul respectiv, care a plătit sau în numele căreia s-a plătit contribuții la acel fond și care are un drept viitor la o pensie ocupațională.

Calitatea de participant la un fond poate fi dobândită de către:

- angajatul, funcționarul public sau persoana autorizată să desfășoare o activitate independentă, potrivit legii, persoana care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care este numită în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, membrul unei societăți cooperative, precum și altă persoană care realizează venituri asimilate salariilor, venituri din activități profesionale sau agricole;
- persoana pentru care se plătesc, în baza unor contracte de mandat sau contracte de management, contribuții la un fond;
- persoana care acționează ca propriul său angajator sau exercită o activitate independentă sau orice asocieri între acestea și care a semnat un contract de administrare cu un administrator.

În categoria persoanelor fizice care exercită o activitate independentă sunt incluse și persoanele asigurate în alte sisteme de asigurări sociale neintegrate în sistemul public

de pensii, situație în care acestea negociază și semnează direct cu administratorul contractul de administrare a pensiei ocupaționale și un act individual de aderare la fond.

La un fond de pensii ocupaționale pot participa angajații unuia sau ai mai multor angajatori.

Actul individual de aderare la un fond este semnat de către viitorul participant și de către administratorul fondului.

Înainte de semnarea actului individual de aderare, viitorii participanți sunt informați asupra: prevederilor schemei de pensii ocupaționale și ale prospectului; rezultatelor anterioare ale investițiilor aferente fondului de pensii pe o perioadă de minimum cinci ani sau pe toată durata de operare a fondului, în cazul în care aceasta este mai mică de cinci ani.

Contribuțiile angajatorului la un fond se stabilesc prin schema de pensii ocupaționale, obligația legală a acestuia fiind limitată la valoarea cu care se hotărăște să contribuie pentru angajații săi, conform regulilor stabilite prin schemă, precum și la comisioanele plătite administratorului, conform prevederilor legale și celor stabilite prin contractul de administrare încheiat cu un administrator.

Pentru creșterea valorii contribuțiilor plătite în vederea obținerii unei pensii ocupaționale în viitor, un angajat, participant la fondul de pensii ocupaționale, are dreptul de a face contribuții în nume propriu către acest fond, suplimentar față de cele făcute de angajatorul său. Totuși, în situația existenței în schema de pensii ocupaționale a unei clauze de vesting, până la expirarea acesteia, participantul nu poate contribui în nume propriu către fondul de pensii ocupaționale al angajatorului său.

Contribuția proprie a unui participant poate fi de maximum o treime din veniturile sale salariale brute lunare sau din veniturile asimilate acestora fără a depăși, împreună cu celelalte rețineri pe care le-ar avea, jumătate din salariile nete lunare, respectiv din veniturile asimilate.

Sumele reprezentând contribuțiile la fonduri de pensii ocupaționale din România sunt deductibile fiscal în conformitate cu legislația fiscală.

Contribuțiile angajatorului și ale angajatului se datorează, se colectează și se virează de către angajator pe baza numelui, prenumelui și a codului numeric personal al participantului. Angajatorul reține atât contribuțiile proprii, cât și contribuțiile angajaților săi care au calitatea de participant la un fond și le virează odată cu contribuțiile de asigurări sociale obligatorii.

Drepturile și obligațiile participanților la un fond se stabilesc conform prospectului. Angajatorul poate stabili cuantumuri diferențiate de contribuție proprie pentru angajații săi pe criterii de vechime, funcție sau drepturi salariale, dar nu poate condiționa încheierea unor relații contractuale cu o persoană de obligarea acesteia de a contribui în nume propriu la un fond. Participanții pot, în orice moment, să modifice, să suspende sau să înceteze contribuțiile proprii la un fond, înștiințând în scris administratorul și

angajatorul cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de data suspendării sau încetării contribuțiilor.

Angajatorul nu poate face rețineri din veniturile pe care i le datorează angajatului pentru contribuțiile datorate de angajat la un fond fără acordul scris al acestuia, consemnat în actul individual de aderare la fond sau, ulterior, într-o notificare transmisă administratorului și angajatorului.

Angajatorul poate decide, în orice moment, să modifice, să suspende sau să înceteze contribuțiile la fond pentru angajații săi, înștiințând în scris, administratorul și angajații cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de data aplicării deciziei.



### **Angajatorul reprezintă participanții la fond în relația cu administratorul.**

Transferul unui participant de la un fond la un alt fond se poate realiza în condițiile prevăzute de prospectul fondului de la care se transferă și ale celui la care se transferă.

La încetarea relațiilor contractuale cu angajatorul, participantul poate să opteze pentru:

- transferul valorii activului personal la unul sau mai multe fonduri de pensii ocupaționale și/sau facultative;
- sau
- păstrarea calității de participant, urmând a utiliza activul personal la momentul deschiderii dreptului la pensie.
- Un participant își păstrează drepturile, conform regulilor prospectului și/sau schemei de pensii ocupaționale (cu excepția cazului în care a solicitat un transfer de lichidități bănești către alt fond), chiar dacă încetează plata contribuției.

### **Este interzisă aplicarea de penalități la transfer.**

#### **Transfrontalier**

Participantul la un fond de pensii ocupaționale din România, care a fost detașat într-o altă țară, are dreptul la continuarea plății contribuțiilor la acel fond pe durata detașării sale. Participanții la un fond au dreptul la egalitate de tratament și în cazul schimbării locului de muncă, domiciliului sau reședinței într-o altă țară, stat membru al Uniunii Europene sau stat aparținând Spațiului Economic European; aceștia pot păstra dreptul la pensia ocupațională câștigată în cadrul fondurilor din România sau pot transfera contravaloarea activului personal, în cuantumul rămas după scăderea tuturor taxelor și a cheltuielilor aferente prevăzute în prospect.

Participantul este proprietarul activului personal din contul său, în condițiile prevăzute în schema de pensii ocupaționale.





Activul personal al participantului este utilizat numai pentru obținerea unei pensii ocupaționale, cu excepția următoarelor categorii de persoane care beneficiază de plata contravalorii activului personal:

- moștenitorii participanților, definiți conform prevederilor Codului civil,
- persoanele pensionate de invaliditate pentru afecțiuni care nu mai permit reluarea activității, al căror activ personal la data acordării pensiei de invaliditate nu este suficient pentru a putea primi o pensie ocupațională,
- persoanele al căror activ personal la data pensionării pentru limită de vârstă nu este suficient pentru a putea primi o pensie ocupațională.

Activul personal al unui participant este inesizabil, nu poate fi gajat sau cesionat și nu poate face obiectul unor măsuri de executare silită sau al unor măsuri asigurătorii, sub sancțiunea nulității absolute a actelor prin care se instituie.

**Pensia ocupațională** reprezintă suma plătită periodic participantului, în mod suplimentar și distinct de cea furnizată de sistemul public, obținută în urma calității de participant la un fond de pensii ocupaționale. Dreptul la pensia ocupațională se deschide, la cererea participantului, în condițiile prevăzute de schemă și prospect și în conformitate cu legislația privind plata pensiilor private, sau începând cu data împlinirii vârstei standard de pensionare prevăzută de sistemul public de pensii, respectiv cu data împlinirii vârstei de pensionare reglementată de alte acte normative, în raport cu categoria profesională din care face parte, după caz.

Participanții primesc, cel mai târziu la data de 31 mai a fiecărui an, în mod gratuit, de la administrator, o „Informare privind drepturile de pensie”, pentru anul calendaristic anterior.



## 4. Fondul de pensii

Fondul de pensii ocupațională reprezintă entitatea autorizată și supravegheată de către A.S.F., constituită prin contract de societate potrivit dispozițiilor Codului civil, și ale Legii nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale, având cel puțin 100 de participanți.

Contractul de societate este întocmit în formă scrisă de către administrator și reprezintă un contract-cadru de adeziune la care participantul devine parte prin semnarea actului individual de aderare.

Inițiativa constituirii unui fond aparține exclusiv unui administrator autorizat. Sediul fondului este același cu cel al administratorului. Denumirea fondului trebuie să conțină sintagma fond de pensii ocupaționale.

În vederea înființării unui fond, administratorul formulează o cerere de autorizare a acestuia de către A.S.F., cerere însoțită de documentele prevăzute de art. 62 alin. (2) din lege. A.S.F. analizează cererea de autorizare a unui fond și procedează la aprobarea sau la respingerea cererii, prin decizie scrisă și motivată.

Procesul de autorizare a unui fond poate dura între 3 și 6 luni de la momentul depunerii cererii de autorizare.

Administratorul reprezintă fondul în raporturile cu terții, inclusiv în fața instanțelor judecătorești. Acțiunile și cererile în legătură cu administrarea fondului, introduse la instanțele judecătorești, de participanți sau de instituțiile publice, sunt scutite de taxa judiciară de timbru.





Fondul primește contribuțiile participanților după autorizarea acestuia.

Resursele financiare ale fondului sunt formate din:

- contribuțiile participanților, convertite în unități de fond;
- drepturile cuvenite moștenitorilor participanților, la care aceștia au renunțat sau care nu au fost revendicate în termenul de prescripție de 10 ani de la data decesului participantului;
- sumele reprezentând plăți ale administratorului/angajatorului din resurse proprii, care sunt destinate respectării obligațiilor asumate prin prospectul fondului de pensii ocupaționale;
- sumele provenite din investirea veniturilor menționate mai sus.

Cheltuielile fondului sunt doar cele legate de administrare, astfel:

- comisionul de administrare,
- comisionul de depozitare și de custodie,
- comisioanele de tranzacționare și bancare,
- onorariul pentru auditul situațiilor financiare ale fondului.

Pentru activitatea de administrare, administratorul percepe un comision de administrare, prin deducerea unui procent de maximum 0,2% pe lună din activul net al fondului și/sau prin perceperea unei sume fixe care se suportă de către angajator, cuantumul acestuia fiind stabilit prin contractul de administrare și prevăzut în prospect.

Activul unui fond de pensii ocupaționale sunt încredințate spre păstrare, în condiții de siguranță, depozitarului, care este instituție de credit avizată de A.S.F., potrivit legii, pentru activitatea de depozitare și custodie.

Un fond nu poate fi declarat în stare de faliment.

## 5. Administratorul

Fondurile de pensii ocupaționale sunt administrate de către entități special autorizate în acest scop de către A.S.F., denumite administratori.

De asemenea, A.S.F. este autoritatea care realizează supravegherea și controlul administratorilor de fonduri de pensii ocupaționale.

Pot administra fonduri de pensii ocupaționale: societatea de pensii, societatea care administrează deja un fond de pensii administrat privat și/sau fonduri de pensii facultative, societatea de administrare a investițiilor și sau societatea de asigurare de viață, pentru toate fiind necesară autorizarea A.S.F., pentru a administra fonduri de pensii ocupaționale.

Pot administra fonduri de pensii ocupaționale și administratorii care au fost autorizați, avizați sau supuși unei proceduri similare în vederea funcționării ca administrator de fonduri de pensii ocupaționale într-un stat membru al Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, fiind exceptați de la cerința autorizării de către A.S.F.

Pentru autorizarea ca administrator de fonduri de pensii ocupaționale, entitățile solicitante parcurg mai multe etape, în funcție de specificul fiecăreia.

Astfel, societățile de pensii nou-înființate trebuie autorizate de către A.S.F. pentru constituire și administrare.

Cererea pentru autorizarea de constituire a societății de pensii, însoțită de documentele prevăzute de art. 6 alin. (3) din Lege, se depune la A.S.F., care o analizează și procedează la aprobarea sau la respingerea cererii, prin decizie scrisă și motivată.

În baza deciziei de autorizare de constituire, fondatorii înregistrează societatea la Oficiul Național al Registrului Comerțului, în condițiile prevăzute de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea deciziei pentru autorizarea de constituire.

După înregistrarea societății la O.N.R.C., societății de pensii i se aplică dispozițiile legale privind autorizarea de administrare a fondurilor de pensii ocupaționale.

În vederea autorizării ca administrator de fonduri de pensii ocupaționale, entitățile eligibile conform Legii depun la A.S.F. o cerere însoțită de documentele prevăzute de Lege. A.S.F. analizează cererea pentru autorizarea de administrare și procedează la aprobarea sau la respingerea cererii, prin decizie scrisă și motivată.

Procesul de autorizare a unui administrator poate dura între 6 și 9 luni de la momentul depunerii cererii de autorizare.

Administrarea unui fond de pensii ocupaționale presupune, în principal, administrarea și investirea activelor fondului, în vederea protejării pe termen lung a intereselor participanților la fond.

## **Un administrator poate administra unul sau mai multe fonduri.**

Administratorii de fonduri de pensii ocupaționale se supun unor prevederi legale stricte privind modul de organizare și funcționare, în special din perspectiva sistemului de guvernanță corporativă, cerințe privind capitalul social, separarea strictă a activelor administratorului de cele ale fondului, obligații de transparență și informare, modul de investire a activelor fondului de pensii, etc.

Administratorul are obligația de a informa anual angajatorul cu privire la valoarea și procentul investițiilor în diverse categorii de active.

În plus, administratorul publică pe pagina proprie de internet:

- declarația privind politica de investiții a fondului;
- raportul anual al administratorului;
- situațiile financiare anuale proprii însoțite de raportul de audit;
- situațiile financiare ale fondului însoțite de raportul de audit;
- alte situații stabilite prin reglementările A.S.F.



## 6. Autoritatea de Supraveghere Financiară

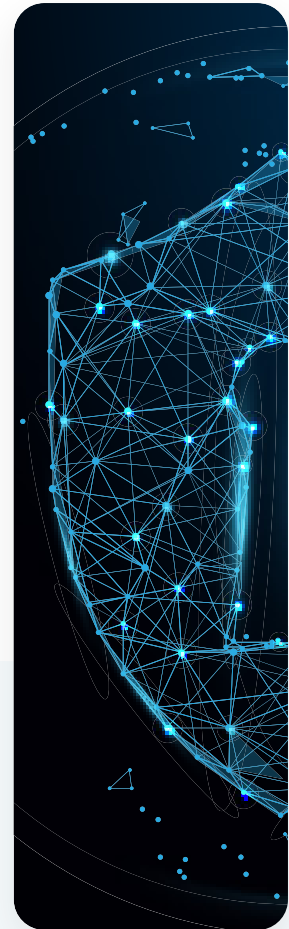
Autoritatea de Supraveghere Financiară are ca obiectiv protejarea intereselor participanților și beneficiarilor la fondurile de pensii ocupaționale, prin atribuțiile și prerogativele legate de reglementarea, autorizarea, supravegherea și controlul activității entităților.

Atribuțiile A.S.F. în conformitate cu prevederile Legii nr. 1/2020 includ:

- emiterea de reglementări privind autorizarea, funcționarea și supravegherea entităților care fac parte din sistemul pensiilor ocupaționale;
- acordarea sau retragerea autorizărilor (ex.: autorizarea prospectului, constituirea societății de pensii, autorizarea unui fond, autorizarea administratorilor etc.);
- acordarea sau retragerea avizelor (ex: auditorul financiar, depozitarul);
- protejarea drepturilor participanților și moștenitorilor acestora, definiți conform prevederilor Codului civil;
- supravegherea prudențială și controlul activităților prevăzute de legea privind pensiile ocupaționale, desfășurate de către entitățile autorizate/avizate;
- informarea și educarea populației cu privire la scopurile și principiile de funcționare a fondurilor de pensii ocupaționale și a administratorilor;
- comunicarea în mod public a informațiilor privind procesul de supraveghere prudențială și a datelor statistice agregate cu privire la aspecte-cheie ale aplicării cadrului prudențial.

A.S.F. are calitate procesuală activă și poate interveni în orice proces împotriva administratorilor, persoane fizice sau juridice care se află într-o relație juridică cu aceștia, atunci când o astfel de acțiune este necesară în scopul protejării participanților.

În exercitarea atribuțiilor sale, A.S.F. are dreptul de a solicita și de a primi de la administrator, angajator, depozitar și/sau auditorul financiar, după caz, informații și documente referitoare la schema, prospectul, fondul sau administratorul acestuia, conturi anuale și diverse rapoarte, precum și toate documentele necesare supravegherii.





### **Autoritatea de Supraveghere Financiară**

Splaiul Independenței nr. 15, sector 5, București  
Telverde: 0800 825 627

Fax: 021.659.60.51; 021.659.64.36

E-mail: [office@asfromania.ro](mailto:office@asfromania.ro),

[www.asfromania.ro](http://www.asfromania.ro)